

Het INDISCH NIEUWS

ALGEMEEN VOORLICHTINGS ORGAAN GEWIJD AAN DE OVERZEESCHE GEBIEDSDEELLEN

N.V. „HET INDISCH NIEUWS”

Directeur: G. de Pree

Hoofdredacteur: L. F. T i j m s t r a

Bureau Red. en Admin.: Noordeinde 29, 's-Gravenhage, Tel. 112884, Giro 85369, Abonnementsprijs: p.kw. f 4.—, p. Nr. f 0.25

De fantasie met betrekking tot de „re-poebliek Indonesia” grijpt den laatsten tijd zoo kwistig om zich heen en neemt dusdanige groote proporties aan, dat men gevoelig van fantasterij kan gaan spreken. Het feit, dat het op 17 Augustus een jaar geleden was, dat de republiek werd gesticht, is in het bijzonder aanleiding geworden tot beschouwingen en manifestaties, waarin men de verbeelding zoo zeer den vrijen loop heeft gelaten, dat het toch werkelijk noodig is geworden uit den wirwar van fantasie en propaganda, — van opzettelijk bedrog spreken we maar niet eens —, de realiteit los te peuteren. De realiteit is: een jaar van bloed en vuur en van namelooze armoede en ellende voor miljoenen menschen. De fantasie, de propaganda of hoe men het noemen wil, stelt vast: een vruchtbaar jaar in het belang van de democratie (vandaar dat de Engelsche pers spreekt van Hitler-Soekarno!) en ter vestiging van een duurzamen vrede....

Het begon al met de „Proclamatie” op 17 Augustus 1945 afgekondigd, luidende: „Wij, volk van Indonesië verklaren hierbij de onafhankelijkheid van Indonesië”. Onderteekent, „in naam van het Indonesische volk”, door Soekarno en Hatta.

„Wij, volk van Indonesië.” Maar dat is toch pure fantasie! Waar leeft en werkt dat volk van Indonesië? Maar nog brutaler van verbeelding is de onderteekening van de proclamatie: „in naam van het Indonesische volk”. Het klinkt niet slecht, dat moet gezegd worden, maar het is toch pure fantasterij. Het werd gezegd enkele dagen nadat de Japansche bezetter was gecapituleerd; gedurende de jaren der bezetting was er geen sprake geweest van eenig contact met de miljoenenmassa's over den geheelen archipel. Een kind kon begrijpen dat het bedriegelijke nonsens was te spreken van „in naam van het volk”. Het volk is, dat wil dan zeggen, de vele volkeren van den Archipel, zijn er dan ook niet aan te pas gekomen. Deze proclamatie was het begin van een intensief gevoerde campagne der verbeelding, die tot op dezen dag voortduurt. De republikeinsche propaganda heeft dit spel der verbeelding zelfs zoo ver weten door te voeren, dat er werkelijk nog menschen zijn, ook in het buitenland, die meenen dat er een heusche republiek bestaat, hecht en sterk van constructie. Zij weten niet, dat hier sprake is van een fantasie-republiekje, hoogstens van een gevel-republiek, een

vorm van uiterlijke verschijningen waarachter zich niets bevindt.

Er is bijvoorbeeld, een echte republikeinsche minister van buitenlandsche zaken, en er bestaat een republikeinsch ministerie van dien naam, maar het geheele ministerie bestaat in werkelijkheid uit een minister en een „oppas” en uit een paar mantri's en djoeroetoelissen. Enkele leden der Engelsche Labour-partij hebben zich zelfs zoo heerlijk laten verlakken, dat zij een „boodschap” aan den minister hebben gericht ter gelegenheid van den verjaardag van de republiek. Men kan zich het verheerlijkte gezicht

Fantasterij

van den „oppas” voorstellen, toen hij van de boodschap hoorde. Wat zoo'n spel der verbeelding ten slotte toch vermag....

De „Perhimpoenan Indonesia” hier te lande heeft een speciaal nummer van haar orgaan, het weekblad „Indonsia”, gewijd aan het eenjarig bestaan van de republiek. Deze aflevering vormt wel het toppunt van fantasterij. „De jonge staat” heeft niet alleen vorm, ook inhoud gekregen vertelt het inleidend artikel. Die inhoud vooral, is vrucht eener rijke verbeelding. De grondwet en de wetten waarborgen de democratische rechten van het volk niet alleen in theorie doch ook in de practijk, lezen wij verder. Maar wij weten, dat in de practijk de orde en rust, die de Nederlanders brengen, met het herstel van het recht, door de „Indonesiërs” als evenzoo vele weldaden worden ontvangen en dat men dankbaar is en gelukkig overal daar waar het Nederlandsche gezag weer geordende toestanden schept. Meer bijdragen in deze aflevering zijn louter vruchten der verbeelding, maar er komen toch ook aperte leugens in voor. Er wordt, bijvoorbeeld, gesproken van opbouw door de republiek met behulp van het buitenland, in het bijzonder Nederland, en men weet, hoe fel Soekarno's haat is tegenover al wat Nederlandsch is en hoe hij zich ook meermalen in het openbaar over Nederland en onze positie in Azië heeft uitgelaten.

Wanneer wij verder bladeren in dit herdenkingsnummer van de „Perhimpoenan Indonesia” dan komen wij ook een paar

gedichten tegen. Natuurlijk. Dichters en Vrouwe Fantasia hooren bij elkaar. Maar of men nu de taal van deze verdwaasden in proza of poëzie leest, het blijven woorden, woorden, woorden.

Nog erger maakt de heer A. J. Koejemans het, de hoofdredacteur van „De Waarheid”. Met nog meer bombarie dan hij gewoon is, trapt hij hier open deuren in, een bezigheid, die trouwens velen verrichten, die zich vrienden van de republiek noemen. De heer Koejemans heeft het natuurlijk over de duistere machten der reactie, over het misdadige kapitaal, over de onderdrukkers en over het imperialisme. Wij krijgen hier te doen met vormen van bepaald boosaardige fantasterij. Laat de heer Koejemans, direct op den man af, nu toch eens één groep in Nederland aanwijzen, die zich tegen de onafhankelijkheidsbeweging der Indonesiërs richt, die tegen eigen lotsbeschikking is, die niet losgelaten heeft „het droombeeld van het machtige koloniale Nederland”, — mr. Van Heuven Goedhart durft nog in dit nummer te beweren, dat velen van dit droombeeld niet kunnen scheiden: wéér een aperte leugen! —, die niet sympathiek staat tegenover de Nationale Beweging der Indonesters. Die groepen bestaan in Nederland niet meer. Maar dit willen de heeren niet erkennen, want dan zouden ze niets meer hebben om tegen te keer te gaan. Alleen zijn er groote groepen in Nederland, — goddank! —, die den weg der realiteit gaan en niet die der fantasterij. Die de volkeren van Indonesië zóóveel sympathie toedragen, dat zij ze niet willen opofferen aan de „droombeelden” van communisten en van de half-verdwaasden der zogenaamde progressiviteit. Dat is het verschil. Deze groepen hebben meer begrip voor den gedachtengang van den Indonesiër dan al deze heethoofden bij elkaar. De Indonesiërs behoeven waarlijk niet te strijden voor een behoorlijke toekomst. Die is verzekerd. Maar wat moeten de volksmenners, de volksmisleiders, de daemagogen de communistische lawaaischoppers en al deze lieden en ridders van de holle fraze en het galmen-de woord beginnen? Vandaar dat zij het bij iedere gelegenheid hebben over de duistere machten der reactie en over meer van dit fraais.

Dit is in feite geen fantasterij, zelfs geen boosaardige fantasterij meer.

Het is volksmisleiding van de ergste soort.

De militaire en politieke machtsgroeperingen

(Vervolg)

3e Stadium. Medio 1943 had de militaire situatie zich reeds overduidelijk ten nadeele van Japan ontwikkeld. De zeeslagen in de Koraalzee, bij Midway, en die ten noorden van de Salomonseilanden hadden de Japansche vloot nederlagen en zware verliezen berokkend. De geallieerden beschikten Noord van Australië over vijf maal zooveel vliegtuigen als de Japanners. Het tegen-offensief van Mac Arthur begon reeds overal zijn vruchten af te werpen. De kans op een Japansche overwinning was nihil geworden en dit feit teekende zich af in de Japansche maatregelen in Ned.-Indië.

De weerbaarheid werd opgevoerd door het oprichten der Peta, Hizboellah, Plopor en Banteng Hitam. De Masjoemi werd opgericht en druppelsgewijs op den heiligen oorlog geprepareerd. Het nationalisme werd voorzichtig aangewakkerd en eenige vage beloften in de richting der onafhankelijkheid gedaan. Het netwerk van collaborateurs werd over alle diensten uitgebreid. De maatregelen hadden een driedelig doel:

1e. Den weerstand tegen geallieerde landingen op te voeren.

2e. De Nederlanders moeilijkheden te bezorgen na de Japansche nederlaag.

3e. Een Japansche invloedssfeer achter te laten, waarmede een terugkeer in den volgenden Pacific-oorlog voorbereid werd.

Geleidelijk aan en onopvallend werden de inheemsche idealen en aspiraties met het Japansche uiteindelijke doel verbonden en toen de collaboratie volledig was kwam eindelijk op 7 September 1944 de eerste duidelijke onafhankelijkheidsbelofte.

Zorgvuldig moest elke Japansche maatregel „getimed“ worden en dat het het propageeren van den heiligen oorlog gevaren voor Japan zelf inhield, bewezen 3 Peta-opstanden op Java (o.a. Kediri) en een Hizboellah-opstand te Singaparna (Garoet). Natuurlijk werden zij op zeer bloedige en afdoende wijze neergeslagen. Langzamerhand werd ook het aantal sleutelposities op de departementen en openbare instellingen, door inheemsche collaborateurs ingenomen, sterk uitgebreid.

4e Stadium. Op 2 April 1945 landden de Amerikanen op Okinawa, 550 km van Japan. Hiermede was de ring om de Japansche eilanden gesloten. Van de vloot en de luchtmacht bestonden nog slechts de schamele restanten, terwijl de Japansche industrie-centra door dagelijksche bombardementen werden weggevaagd. Bovendien was het einde van den strijd in Duitschland nabij, waarmede tevens de laatste rem op de anti-Westerse propaganda wegviel. Tot nu toe had de aanwezigheid van de Duitsche marine-detachementen te Soerabaja en Batavia eenige beperking opgelegd aan den inhoud van deze propaganda.

Op 30 April 1945 werden eenige verstrekkende besluiten genomen, waarvan de huidige situatie een uitvloeisel is.

in de „Republiek“

1e. Een commissie werd door de Japanners geïnstalleerd om met spoed de onafhankelijkheid van „Indonesië“ voor te bereiden.

2e. Maleisch werd de officieele taal en heette voortaan het „Indonesisch“.

3e. Alle inwoners van den Archipel zouden voortaan „Indonesiërs“ heeten.

4e. De rood-witte vlag zou naast de Japansche komen te waaien.

5e. Het „Indonesische“ volkslied, Indonesia Raja, mocht gezongen worden.

Tevens gooiden de Japanners alle remmen los en verloren de voorzichtigheid uit het oog. Het was kort dag en Japan aanvaardde het risico zelf de dupe te worden van de krachten, die zij in de massa opwekten. Het Japansche propaganda-apparaat werkte in een waanzinnig tempo. De opwinding steeg naar de climax. De militaire en semi-militaire organisaties werden uitgebreid en intensiever getraind, de heele bevolking betrokken in het defensie-schema. En bovenal werd de Westerling vertrapt, in het publiek vernederd en gehaat gemaakt. Het edelmoedige Nippon werd verheerlijkt en het nationalisme krachtig gestimuleerd. Tot in de kleinste kampings vonden massale kloppachten plaats op denkbeeldige blanke parachutisten.

5e Stadium. Na de vernietiging van Hiroshima door de eerste atoombom op 6 Augustus 1945 legde Japan de laatste hand aan het werk. Op 7 Augustus werd de Onafhankelijkheidscommissie voor geheel Ned.-Indië opgericht, op 19 Augustus zou de eerste zitting plaats hebben en op 24 Augustus zou de onafhankelijkheid een feit zijn.

De capitulatie van Japan overviel de Japanners op Java, maar op meesterlijke wijze profiteerden zij van dezen tegenslag. Niet Japan zou de „Republiek“ uitroepen en ook niet de collaborateurs, maar het volk. Op 15 Augustus werd de Onafhankelijkheidscommissie bijeen geroepen, terwijl de Japansche propaganda-dienst de „spontane“ geboorte van de „Republiek“ in scène zette. Door de Japanners geïnstreuerde pemoeda's van de Peta en de zelfmoordcorpsen drongen op 16 Augustus het huis van Soekarno binnen en eischten het uitroepen van de „Republiek“. Zij dreigden zelfs hem te zullen „kidnappen“. Voor deze „spontane“ uiting van den volkswil bezweek Soekarno en in den ochtend van den 17en Augustus werd ten huize van den vice-admiraal Maeda de „Republiek Indonesia“ uitgeroepen. Het heele Japansche propaganda-apparaat kwam nu in actie om het verheugende nieuws over Indië en de wereld rond te bazuinen. Hierbij werd de nadruk gelegd op de „spontane uiting van het Indonesische patriotisme“. Ook de bevolking van Ned.-Indië werd hiermede een rad voor de oogen gedraaid. Weerloos was zij in 1942 in handen gevallen van de Japansche propaganda, waardoor zij zich niet aan de fatale invloeden kon onttrekken.

Maar de harde werkelijkheid der Japansche bezetting en de tegenstellingen tusschen propaganda en practijk deden velen naar het einde der bezetting verlangen. Thans was het einde er en de

schijn werd gewekt, dat de inheemsche leiders zelfstandig en op eigen initiatief handelden. Men ging zelfs zoover om aan het overdragen van kantoren en wapens aan de Indonesiërs een sfeer van vriendschap te geven. Het zelfvertrouwen der pemoeda's steeg hiermede, evenals het aanzien van de „Republiek“ in de oogen der bevolking. Noodgedwongen kreeg het prestige der Japanners gevoelige klappen, maar voor de toekomst waren de Japansche belangen veilig bij de pro-Japansche leiders der „Republiek“ en het uitgebreide netwerk van gezworen collaborateurs in alle diensten en verenigingen.

De Japanners regelden verder alle details voor de „Republiek“, zorgden voor de noodige reclame en sloten een „gentleman-agreement“ met Soekarno betreffende het overdragen van de macht aan de „Indonesiërs“. In het geheim werden ook, op last van den Japanschen legercommandant van Java, de wapens overgedragen.

B.

MEDEDEELING.

Wij herinneren er onze lezers aan, dat, zoolang „Het Indisch Nieuws“ met 8 in plaats van 16 pagina's verschijnt, zij tweemaal per week „Het Laatste Nieuws uit Indië“ GRATIS ontvangen.

DE ADMINISTRATIE.

Ex-geïnterneerden doen inkoop op de Tjiknipasar te Batavia.

Wederopbouw

in het Rijk overzee

Men vraagt zich wel eens af: Wat gebeurt er in Oost-Indië behalve dat er te Batavia besprekingen gevoerd worden en Nederlandsche en Britsche troepen patrouille loopen?

In de hieronder volgende schets geeft een bijzondere medewerker antwoord op deze vraag.

Drie-en-een half jaar lang hebben de Japanners Java, Sumatra en de andere eilanden van den Indischen Archipel bezet gehouden. Wat zij achterlieten was een toestand van desorganisatie en vernieling. Fabrieken, scholen, irrigatiewerken, schepen, kaden, wegdekken, aanplantingen enz. zijn vernield of hopeloos beschadigd. Talrijke objecten zijn door den bezetter geroofd en weggevoerd. Rollend spoorwegmateriaal, machinerieën, ijzerwerk, stoomwalsen, ja zelfs het asfalt, dat bestemd was voor het onderhoud van de wegen, en nog tal van andere zaken zijn weggehaald en naar Japan overgebracht. Hierbij zijn niet inbegrepen de bezittingen van honderden particulieren, die eveneens goede buit verklaard zijn.

In de groote steden was geen enkel ijzeren hek meer te vinden en de stalen lichtmasten en telefoonpalen waren grotendeels door houten vervangen.

De kapitaalswaarde van hetgeen alleen al in bebouwde objecten verwoest werd, wordt geraamd op acht milliard gulden.

Dat is het sombere beeld, dat men te zien krijgt, als men zich rekenschap geeft alleen maar van de materiele schade, die geleden is.

Dit is uiteraard geen reden om bij de pakken neer te zitten. Wel is de taak, die verricht moet worden, zeer zeker omvangrijk en zwaar, wel zal er enorm veel geld mede gemoeid zijn, doch waar het in de eerste plaats op aan komt, dat is de wil om te werken, om de problemen op te lossen en te trachten uit de puinhoopen der vernieling iets nieuws op te bouwen.

In Nederland ontbreekt die wil om te werken niet en een Amerikaansch journalist heeft onlangs de complimenteuse opmerking gemaakt, dat hij in Nederland ontdekte, dat Europa bezig is zich te reconstrueeren.

Maar in Indië wordt eveneens prachtig werk verricht. Nu al, ondanks de gebrekkige hulpmiddelen, de transportmoeilijkheden, het gebrek aan behoorlijk materiaal en tal van andere zorgen. Overal, waar de toestand het toelaat, wordt reeds hard gewerkt aan den wederopbouw, aan het herstel van den normalen toestand. En dit gebeurt zoowel op Java als in de buitengewesten.

Uit den aard der zaak is men allereerst begonnen met een grondige schoonmaak. Vervolgens werden de wegen, die voor het grootste deel in den meest deplorabelen toestand verkeerden, onder handen genomen. Huizen werden weer bewoonbaar gemaakt, puinhoopen opgeruimd. Het stadsbeeld werd zooveel mogelijk weer tot het normale teruggebracht.

Het is waar, dat wij dat alles hier in Holland ook kennen en dat men ook hier met talloze moeilijkheden te kampen

heeft. Maar in Indië zijn zij toch nog heel wat erger. Wat er dan ook reeds gepresteerd is dwingt bewondering af.

Onder de steden op Java maakte vooral Semarang een voortreffelijk figuur wat dit werk van herstel en wederopbouw betreft. Zij, die het weten kunnen, spraken zelfs van „het wonder van Semarang”. Met zooveel energie en met zooveel voortvarendheid is het herstel daar aangevat.

De wederopbouw omvat natuurlijk ook den socialen kant van het leven. Prachtig werk is op dit gebied verricht door het Roode Kruis. Duizenden uitgehongerde bedelaars zijn Batavia binnengestroomd, zoodra men zich daar weer veilig gevoelde. Het Roode Kruis heeft zich het lot van deze oorlogsslachtoffers aangeetrokken. Ziekenhuizen zijn geopend, poliklinieken in gang gezet, barakken opgericht om de daklozen onder te brengen.

De sport neemt weer een belangrijke plaats in de samenleving in. Officieele en particuliere ontspanningsgelegenheden zijn geopend of heropend. De oude stadsschouwburg te Batavia wordt weer geregeld bespeeld. Het omroeporkest van den geallieerden radio-omroep geeft er concerten. Een gezelschap amateurs geeft er uitvoeringen. Een Engelsch cabaret-ensemble treedt er eveneens geregeld op.

De moreele spanning wordt er door gebroken. En dit is natuurlijk ook van groot belang. Ook dit behoort tot den wederopbouw.

Maar daarnaast zijn er uiteraard talrijke andere gebieden, waarop het herstel gericht is. Gebieden van enormen omvang en van eminent belang.

Een commissie van deskundigen, aangewezen door kolonel ir. Warners, fungerend directeur van Verkeer en Waterstaat, heeft in het bijzonder de verwoeste streken in verschillende deelen der buitengewesten bezocht. Het „circus-Warners” noemde men deze commissie gekscherend, omdat zij als een rondreizende circustroep van de eene plaats naar de andere trok. Maar het resultaat was een

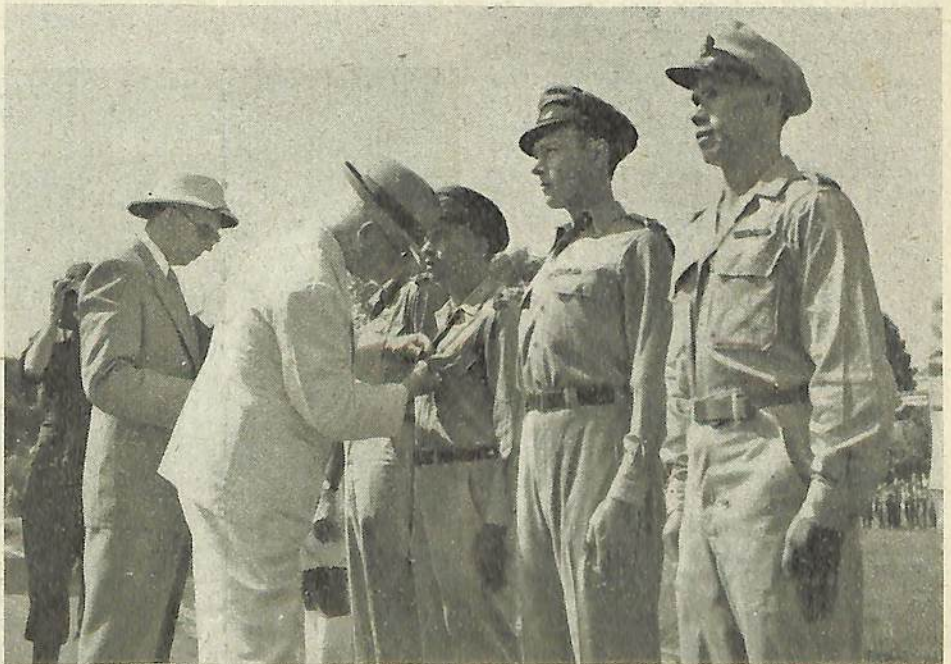
zeer belangrijk rapport betreffende den wederopbouw van de ten oosten en ten noordoosten van Java liggende gebieden, die door den oorlog, tengevolge van bombardementen, geteisterd zijn, zooals Ambon, Koepang (Timor), Hollandia, verschillende plaatsen in den Grooten Oost en ook op Borneo.

Bij het onderzoek door de commissie is tevens aandacht geschonken aan de vraag, of economische en andere omstandigheden het wenschelijk maken, de verwoeste objecten wellicht op andere plaatsen op te bouwen.

Op grond van het rapport zijn thans diverse plannen in grooten stijl opge maakt en uitgewerkt. Het door bombardementen zwaar geteisterde Menado krijgt een geheel nieuw aspect. De hoofdplaats van het eiland Timor, het reeds genoemde Koepang, wordt een geheel nieuwe stad. Bovendien komt het op een andere plaats dan het oude Koepang.

Dat zijn de bouwplannen. Maar er is nog veel meer. Allereerst het onderwijs. Op alle plaatsen, waar men over leerkrachten beschikte, is het onderwijs weer geëntameerd. Zoowel het lager, als het middelbaar en ook het hooger onderwijs zijn voor zoover mogelijk hersteld. De nood-universiteit te Batavia heeft reeds 21 artsdiploma's uitgereikt, waaronder 11 aan Chineesche studenten.

De Koninklijke Nederlandsch-Indische Luchtvaart Maatschappij heeft een volledig plan gereed en voor een deel in uitvoering gebracht voor het herstel van de inter-insulaire verbindingen door de lucht. De Koninklijke Paketvaart-Maatschappij heeft reeds weer verschillende schepen in den vaart. De Java-China-Japan Lijn heeft gedeeltelijk haar oude verbindingen hersteld. De Dienst van Scheepvaart, die als Nederlandsch-Indische regeeringsinstantie in feite het toezicht uitoefent over de geheele scheepvaart in den archipel, beschikt ook over een eigen vloot, bestaande uit landsvaartuigen. Hiertoe behooren 24 moderne motorvaartuigen voor bestuursdoeleinden en politiediensten en drie sleepboten.

De Amerikaansche consul-generaal decoreert te Batavia 8 Nederlandsche militairen met de Amerikaansche Bronzen Ster voor hun heldhaftig gedrag in de binnenlanden. Bij deze plechtigheid waren tegenwoordig: gen.-maj. Mansergh, comm. der geallieerde troepen in Ned.-Indië, dr. Van Mook, vice-adm. Pinke benevens Am. zee-officieren.

Uit Amerika verwacht men een aantal schepen van ruim 500 ton, die zullen moeten dienen voor het vervoer van goederen tusschen de verschillende eilanden. Van de oude Gouvernements-marine konden de „Albatros” en de „Zuiderkruis”, zoomede een zestal van de grootere gewestelijke vaartuigen weer in de vaart gebracht worden.

Ook de wederopbouw van het zeevaarkundig onderwijs is ter hand genomen. Op 1 April van dit jaar werd te Ambon een opleidingsschool voor de Molukken opgericht. Te Makassar is een soortgelijke school ten behoeve van het lager zeevaarkundig onderwijs geopend, in het bijzonder om te voorzien in de behoeften van de particuliere werkgevers. Bovendien wordt daar tevens geopend een middelbare zeevaartschool voor de opleiding tot stuurman groote vaart, scheepswerktuigkundigen en radiotelegrafisten. Voor de officieren en werktuigkundigen, die door den oorlog niet in de gelegenheid waren zich te bekwamen voor een hooger rang, zou daartoe de gelegenheid geopend worden. Het is niet onaardig, hierbij op te merken, dat hiermede in sommige krijgsgevangenkampen op Java reeds begonnen werd, nog voordat de Jap gecapituleerd had. Natuurlijk buiten medeweten van den bezetter en dus in het geheim.

Tenslotte mag niet onvermeld blijven, dat de Dienst van Scheepvaart ook nog een zeer belangrijke taak vervult op het gebied van kustverlichting, bebakening en betonning.

Wat is er nog meer verricht aan herstel en wederopbouw? Men denke aan een der belangrijkste producten op den wereldmarkt: de rubber. Het wegvallen van Indië uit de wereld-rubberproductie heeft de geallieerden tijdens den oorlog voor groote moeilijkheden gesteld. Niet minder dan 90 percent van het rubber-areaal der wereld lag immers in Malaka en Nederlandsch-Indië. Men moest in het enorme tekort voorzien, wilde men den oorlog winnen. De oplossing van het probleem was: de vervaardiging van kunstrubber. Geweldige fabrieksinstallaties zijn daarvoor in de Vereenigde Staten gebouwd. En de natuurrubber heeft daardoor een ernstigen concurrent gekregen.

Het Nederlandsch-Indisch Rubberfonds heeft echter de zaak van de natuurrubber aangevat. Dit fonds is een instelling, waarmede de Nederlandsch-Indische regering het belang van de rubber in het buitenland behartigde. Het Ned.-Ind. Rubberfonds heeft te Pontianak en Bandjermasin en ook op Celebes kantoren geopend. Op Borneo heeft het Rubberfonds vrijwel uitsluitend met Indonesische tuinbezitters te maken. Hun aantal bedraagt ongeveer 200.000. Er werd een begin gemaakt met de distributie van materiaal, zooals zeven, emmers, mangels etc. Vrachtauto's, lichten en sleepboten werden aangevoerd ten dienste van het transport. De internationale rubberprijzen werden na omrekening, bekend gemaakt. Tegen deze prijzen werd de rubber opgekocht. Enz.

Er is meer!! Men heeft natuurlijk ook de kwestie der credietverstrekking onder de oogen moeten zien. Daarvoor heeft de Directeur van Economische Zaken te Batavia een commissie ingesteld. Haar taak omvat de verstrekking van credieten aan landbouw-, handels-, industriele middenstands- en andere bedrijven. Zij beoordeelt, of de verstrekking van de aangevraagde credieten, zoowel in verband met het belang van den aanvrager als met het landsbelang noodzakelijk moet worden geacht en ook of 's lands middelen een zoodanige verstrekking toelaten.

Op Banka en Billiton is met betrekking tot het tinbedrijf de hand weer aan den ploeg geslagen. In Balikpapan en Tarakan worden voorbereidingen getroffen voor het herstel van de petroleum-industrie.

Op Celebes en ook op andere eilanden wordt werk gemaakt van het herstel van de visscherij, voor den oorlog een zeer belangrijk bedrijf, in het bijzonder op Celebes.

Zoo gaat het over de geheele linie en op alle terreinen van overheidszorg en particulier bedrijf. Er wordt weer gewerkt en gebouwd. Op de voornaamste plaatsen zijn de banken heropend. Te Batavia is een exporteurs-vereiniging opgericht, opgesteld voor exporteurs van alle landaarden. Overal, waar het mogelijk en wenschelijk is, trekt de overheid zich terug om weer plaats te maken voor het particulier initiatief.

In principieel verband bekeken, staat natuurlijk het herstel van den welvaart in het middelpunt van het geheele reconstructieplan. Maar het was niet alleen en uitsluitend om het opbouwen van hetgeen verwoest is. De gedachte van den wederopbouw is gemengd met de gedachte, dat er nieuwe maatschappelijke verhoudingen zullen komen. Aldus poneerde dr. ir. Honig, de plv. directeur van

Economische Zaken, in een inleiding die hij in April j.l. gehouden heeft voor den kring Batavia van het Koninklijk Instituut van ingenieurs. De heer Honig noemde het kenschetsend „wederopbouw met een revolutionnairen boventoon”.

Het te herbouwen object zal in de eerste plaats dienstig moeten zijn aan de welvaart van de gemeenschap. In de tweede plaats zal het, wegens den grooten omvang van de reconstructies, noodzakelijk zijn met prioriteiten te werken en slechts daar credieten, grondstoffen en mankracht ter beschikking moeten stellen, waar het herbouwe aan het doel van de bevordering van de volkswelvaart voldoet.

Zoo is het probleem in zijn algemeenheid inderdaad juist gesteld. Van deze gedachte uit moet de wederopbouw geëntameerd worden. En zoo wordt het werk ook aangepakt, al beweegt het zich over vele terreinen tegelijk.

Uit deze korte en uiteraard onvolledige schets moge blijken, dat overal waar het mogelijk is, reeds aan den wederopbouw begonnen is en dat het herstelprobleem van alle kanten bekeken wordt.

Het „Nationaal Verbond” protesteert

Het „Nationaal Verbond” — secretariaat Reinkenstraat 78, Den Haag — heeft een open brief gericht tot den Britschen minister-president, waarin krachtig wordt geïntercedieerd tegen de huidige Britsche politiek t.a.v. Nederlandsch-Indië. O.m. tegen het feit, dat de Britsche regering voortgaat de „Republiek Indonesia” te steunen, door haar gelijkwaardig met de Nederlandsch-Indische regering te behandelen. De open brief besluit: „De catastrophale politiek van uw regering beteekent een inmenging in onze binnenlandsche aangelegenheden en werpt een smet op de eer van de Britsche vlag en van het Britsche Rijk.”

Het inwendige van een Balineeschen tempel, welke op zee uitsiet.

Het vak waarin je maar één fout maakt

Maar dat is bij bomb-disposal dan ook de laatste

Nee, een leuk vak vind ik het eigenlijk niet, dat bomb-disposalvak. Een bepaald gezond vak kan ik het ook niet noemen. Maar er zijn mensen, die daar anders tegenover staan. En we mogen niet anders dan heel erg dankbaar zijn, dat ze bestaan. Want laten we eerlijk zijn, een oorlog meemaken is niet leuk maar als dan het zaakje afgelopen is en ieder die het kan zegt: „Goddank, daar zijn we heelhuids afgekomen”, dan zeggen die knapen van bomb-disposal tegen elkaar: „Nou jongens de mouwen maar een beetje verder opröllen, nu gaan we er maar eens een schepje bij op doen”.

Dat „schepje er bij op” beteekent dan, dat het aantal mijnen, boobytraps, bunkers, strandversperringen, blokhutten en wat nog meer verdwijnen moet, per dag tien of twintig maal groter wordt en dat ze tien of twintig maal per dag de kans loopen hun laatste boutje los te schroeven.

Want in dit vak maak je maar één fout en dat is je laatste.

Eén van de mannen van dat ééne-fouten-partijtje liep ik dezer dagen tegen het lijf, den luitenant-ter-zee der 2e klasse R. v. d. Ende, K.M.R.s.d.t.v., (wat in dit is voor niet-ingewijden in deze Marinecode) beteekent Koninklijke Marine Reserve, speciale diensten, tijdelijk verband.

Speciale diensten zijn het zeker, die de heer Van den Ende verricht, om over het tijdelijk verband nog maar te zwijgen.....

Maar hij ziet het niet zoo somber in als wij leeken en daarom moeten we aannemen, dat het in werkelijkheid nog niet zoo'n heel riskant baantje is. En je zou het bijna gaan gelooven, als ltz. V. d. Ende zoo en passant nog even vertelt, dat hij ongeveer 1500 à 2000 bommen, mijnen en wat nog meer bestaat, gedemonteerd heeft. Hoeveel het er nou precies waren, weet hij niet, maar als je zoo tusschen de explosieven zit, kijk je niet op een booby-trapje of landmijntje.

Want het zijn niet alleen zeemijnen, die hij geruimd heeft.

De opleiding, die hij in Engeland, waar hij van Zid Afrika uit arriveerde, in 1943 volgde, voorzag, om het zoo maar eens te zeggen, in alle mogelijkheden. En zoo werd zijn eerste opdracht om met de Engelschen bij Zeebrugge het zaakje schoon te maken. In een maand was het daar gefikst, wat zeggen wil, dat tientallen huizen van verradelijke Duitse booby-traps ontdaan werden, dat landmijnen opgeruimd werden en blokhutten en bunkers de lucht in gingen.

Daarna kwam voor hem Zeeuwsch-Vlaanderen aan de beurt, waar aangespoelde mijnen bij Nieuwersluis op het programma stonden.

De recrueteering in Holland vroeg daarna voor een tijdje zijn aandacht en al spoedig werden daar, in samenwerking met den off. M.S.D. II Zwarenstein, vier parties gevormd, die geplaatst werden in Vlissingen, Rotterdam, IJmuiden en den Haag.

De parties namen in de buurt van Amsterdam en Hoek van Holland boobytraps voor hun rekening, op den Waterweg drijvende mijnen en verder alle explosieven en munitie in de havenplaatsen.

In October kwam ltz. V. d. Ende naar Indië om hier de zaak te verkennen en in Januari begon hij hier zijn vaak lawaaiërige spelletje. Om te beginnen in Sabang, één groot munitiemagazijn, zoo zeide hij. Alleen was hij niet, twee knapen deelden al de risico's met hem en ze mogen hier wel even genoemd worden: de matroos der 2de klasse L. T. van Son en de stoker der 2de klasse J. H. M. Smulders, die al zeven maanden met hem meedraaien en enorm hard gewerkt hebben.

„Krijgt u gevarengeld voor dit werk?”

„Inderdaad, dat krijgen we.”

„Ieder even veel?”

„Nee, officieren meer dan matrozen, maar dat gaat in verhouding van het „kieren” zeggen mijn jongens.”

Het is nu maar de kwestie in welke verhouding men deze angstgraad wil zien.

Daar bij Sabang lagen ongeveer tien-duizend bommetjes en strandmijnen. De bommen gebruikten de Jappen als landmijnen en het was volgens den heer V. d. Ende een gevaarlijk werkje. En als hij dit zegt, is het zoo!

Na Sabang kwamen negen aangespoelde mijnen bij Billiton aan de beurt, daarna de Riouw Archipel (84 mijnen), Bali

(5 aangespoelde en 1000 strandmijnen op het vliegveld, waarvan hij er zelf 600 voor zijn rekening nam). Weer terug naar de Riouw Archipel, waarheen van Singapore uit 4-daagsche tochten gemaakt werden voor Engelsche en Japansche zeemijnen.

Thans zijn in Indië drie ploegen aan het werk onder leiding van den S.O.M.V. (Stafofficier mijnenveegdienst) ltz. II K. M. R. Ellfrich, terwijl de ltz. V. d. Ende de technische leiding heeft.

„Wat is hier Uw gevaarlijkste werk?”

„De bommen, die als landmijnen ingegraven zijn. De accoustische en magnetische mijnen geven niet zoo veel risico.”

„De Japansche mijnen vooral zijn makkelijk te demonteeren, de Engelsche blazen we liever op.”

„Wegens het gevaar?”

„Nee, wegens het vele werk, want je moet daarbij meestal 32 bouten met hamer en beitel loskloppen en dat vergt heel wat werk.”

En toen heeft hij me heel veel verteld over de techniek van de zaak. Maar daar heb ik eerlijk gezegd maar met een half oor naar geluisterd want in de eerste plaats stel ik prijs op m'n nachtrust en die liep een vlotte kans verstoord te worden door nachtmerries, waarin één onnoozel boutje me honderd keer met een reuze sprong zou doen wakker schrikken. In de tweede plaats ben ik niet technisch en in de derde plaats zou ik nooit zoo'n ding aanraken. Want ik houd er echt niet van!

A. J. S.

De Nederlandsche blokkade - brekers

Een medewerker schrijft ons uit Melbourne:

Het min of meer verstolen wegglijpen van de Nederlandsche schepen uit de Australische havens heeft de geheele Australische gemeenschap, - die heusch best met de Nederlanders kan opschieten - gewaardeerd als een voortreffelijke „joke”.

Algemeen wordt aangevoeld, dat de Hollanders hier weer eens een van hun bekende slimheidjes hebben uitgehaald en zich niet door een „stelletje stakende havenarbeiders” in de luren hebben laten leggen.

Dit is wat de Australiër ervan denkt.

De kranten brachten het nieuws met groote koppen op de voorpagina's en het feit, dat de bladen te Brisbane er foto's van hadden, bewijst, dat zij op de hoogte geweest moeten zijn.

De „Sydney Morning Herald” gaf naast het relaas onder den kop „Dutch Ingenuity Beats Watersiders” een politieke tekening: Twee Hollandsche zeelui aan boord van een schip, de Australische kust op den achtergrond. „Well, Hans,” zegt de eene zeeman tegen den andere, „we helped to beat the Nazi blockade, and now we've beaten this mob,” luidt het onderschrift.

Het zijn de schepen „Merak, Van Swoll en Stagen, die, zooals bekend, Sydney verlieten en de Van Oudshoorn, Both en Bontekoe, die uit Brisbane's haven wegslipten. Geen groote schepen, maar schepen, die dringend noodig zijn bij den wederopbouw van Indonesië.

Tien maanden lang heeft deze tonnage ongebruikt gelegen, terwijl mede gebrek aan scheepsruimte een der oorzaken was, dat de aanvoer van de zoo noodzakelijke goederen voor Indië onvoldoende was.

De Stagen had men met steenkool weten te laden en in volle zee, buiten de Australische kust, hebben de schepen vanuit de Stagen kunnen bunkeren. Op voorzichtig bijeengegaard brandhout zijn de vijf andere schepen op eigen kracht de havens uitgevaren en hebben zij het verzamelpunt bereikt. Nederlandsche gezinnen in Sydney brachten persoonlijke offers door de hun toegewezen kool voor huisbrand af te staan ten behoeve van het op stoom brengen der schepen.

Het moet voor alle partijen gunstig geacht worden dat deze schepen thans weg zijn. De voorzitter van den Handels- en Arbeidsraad in Brisbane, de heer Harvey, heeft openlijk een dergelijke meening tot uiting gebracht en men kan zeggen, dat hiermede het grootste deel der Australische bevolking instemt.

Maar daarnaast is deze verrassende gebeurtenis als een sportief op te vatten handige zet gewaardeerd.

Schilderijen te koop gevraagd

Vlaamsche School, Fransche Impressionisten

en

Antieke Meubelen

Sculptures, Tin, enz.

*

Brieven met omschrijving onder No. 119388 aan „BOLREK” - Koningsplein 1 - Amsterdam

76 dagen met den Jap op zee

Vervolg.

*Een onopgesmukt verhaal van een
ex-krijgsgevangene van 23 jaar.*

Diegenen, die nog aan boord stonden, riepen we toe om zolang mogelijk daar te blijven, daar we ze niet allen tegelijk konden helpen. Aan boord was ook nog een fit Engelsch officier, die ons toeriep, dat hij de patiënten, die zich niet meer konden bewegen, wel overboord zou gooien, dan konden wij ze naar land helpen. Het was een ellendig gezicht de jongens met een van angst vertrokken gezicht aan de touwen te zien hangen, die langsij van het schip bengelden, in afwachting van onze komst om naar land „gesleept” te worden.

De brand op het schip woekerde voort en had bereids een ammunitieopslagplaats bereikt. Het geknal was niet van de lucht en de kogels floten ons om de ooren. Op het dek stond nog steeds de Engelsche officier, die ons op de hoogte hield van het aantal patiënten, dat nog lag te wachten op „bevrijding”. Na veel heen en weer gezweven hadden we eindelijk den laatsten aan wal. Op deze manier is het ons gelukt met z'n tweeën een kleine veertig man veilig aan land te brengen. Doch zonder hulp van anderen, die ons tegemoet waadden en de slachtoffers van ons overnamen, hadden we het nooit voor elkaar gekregen.

Het schip was van zijn anker losgeraakt en dreef langzaam weg. Gelukkig maar, want hoe verder het schip was des te kleiner werd het gevaar getroffen te worden, als het eens mocht explodeeren.

Op een gegeven oogenblik hoorden we om hulp roepen. Waar kwam dat nu weer vandaan? We zochten het water af doch er was niets te zien, en wilden landinwaarts gaan om te kijken of daar misschien onze hulp noodig was, toen een van de jongens riep: „Kijk, daar! Aan het schip bij de schroef!” We keken terstond naar de aangegeven plaats en zagen inderdaad iemand hangen tusschen twee touwen in, vlak boven de draaiende schroef (het schip was onder stoom gezet door de Jappen in de hoop het alsnog weg te krijgen, wat hun niet gelukt is). Het schip was reeds een goede 150 m. uit de kust en het brandde ontzettend. Wat moesten we doen? Dien jongen aan zijn lot over laten..... of helpen en het risico loopen er zelf aan te gaan, want de kogels vlogen nog steeds links en rechts het water in. Bovendien kon het schip ieder oogenblik de lucht ingaan. Het was een moeilijk probleem, maar erg lang werd er niet over nagedacht en mijn broer en ik begaven ons voor den zooveelsten keer te water en zwommen naar het schip.

Onderweg pikten we een bamboe op, die daar rondreef, en bovendien vonden we iets verder op een zwemgordel. Aldus uitgerust gingen we verder. Toen we op een kleine 10 meter genaderd waren, staken we den stok voor ons uit, na het zwemvest aan de punt bevestigd te hebben en zeiden den ongelukkige, dat hij zich los moest laten en trachten moest het zwemvest te pakken. Doch deze jongen, die over zijn zenuwen was, wilde niet loslaten en dacht er blijkbaar niet over naar beneden te komen. Ik, ook niet heelemaal vrij van zenuwen, ben toen gaan vloeken en vertelde hem in duidelijke taal, dat we niet voor ons plezier naar hem toe gekomen waren. Dit scheen hij toen ook wel

in te zien en na nog wat heen en weer gepraat, trok hij eindelijk de stoute schoenen aan en liet zich vallen. Het scheelde niet veel of hij was in de draaiende schroef terecht gekomen. De terugreis liep goed af en we werden met een hoeraatje verwelkomd. Zoo hadden we dus weer een het leven gered, niet wetende dat enkele weken later verschillende van hen toch tengevolge van uitputting zouden overlijden.

Nu was onze eerste zorg, den dokter te assisteeren bij het verbinden van de gewonden. Gelukkig hadden we nog wat verband kunnen redden en konden de ergste gewonden een verbandje geven:

Er waren ongeveer zes lichte gevallen en één zwaar gewonde, die met vijf kogels in het lichaam langzaam lag te verbloeden. Wat konden we er aan doen? De wonden in het been en in den arm waren wel af te binden maar wat te doen met de wond in de borst onder den arm? Niet veel! Het duurde dan ook niet lang of deze gewonde bezweek.

Na alles nagegaan te zijn, bleek, dat het verlies aan onze zijde negen dooden en zes gewonden bedroeg, n.l. twee op slag gedood, één tengevolge van de verwonding en zes verdrinken.

En toch was het een wonder, dat er niet meer slachtoffers gevallen waren, want bij de aanvallen bevonden we ons allen op het dek en waren dus een prachtig doelwit.

De Jappen hadden een verlies van 13 man, dus procentsgewijze veel en veel meer dan wij.

Daar zaten we dan! Temidden van kermende en om water roepende menschen. Op een klein stukje strand. Voor ons strekte de zee zich uit. Vol met stukken hout, kisten en andere voorwerpen. Achter ons hadden we een huizenhooge rots. De zon brandde als ze nog nooit gedaan had. De oogen deden er pijn van.

We waren allen slechts gekleed in een korten broek, terwijl het lichaam bloot was. Enkelen waren zelfs geheel naakt.

Wat een armzalige bende! Het huilen stond ons nader dan het lachen, niet-tegenstaande we ontzettend dankbaar waren, dat we het er nog levend hadden afgebracht.

Ik had een handdoek, die ik ergens opgevischt had, om mijn schouders gelegd om te voorkomen, dat mijn rug stuk zou branden.

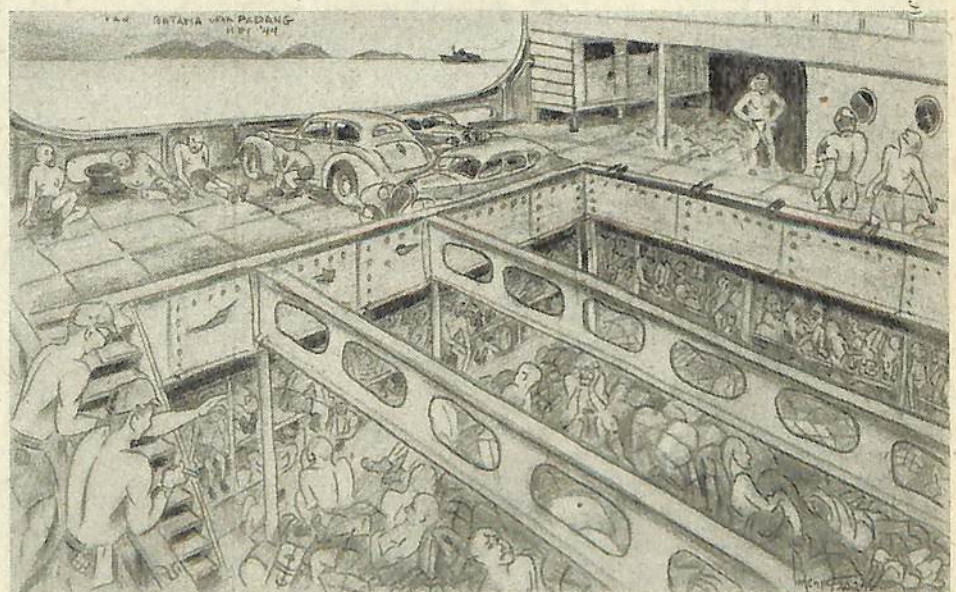
Voor mij lag half in het water, half op het stukje strand, het lijk van een zoojuist overleden patiënt. Ik keek er naar! Het deed me niets. Ik had geen medelijden met hem, ik kon geen medelijden meer voelen. Ik was hard geworden! Allen waren hard geworden! Ja, enkelen benijdden dezen persoon zelfs, want deze man had rust, en hem stond geen ellende meer te wachten. En als het nog lang zou duren, zouden we er toch allemaal wel aan gaan. Dan liever nu maar. Zoo werd er op dat moment geredeneerd. Kunt u zich dat indenken? Ik wel!

Om een uur of vier zagen we in de verte een boot aankomen. Het was een Jap! Aan boord van het schip had men het schieten gehoord en zag onze boot in brand staan. Ze kwamen nu hulp verleen. God zij dank! We werden aan boord gebracht en vervolgens stoomde het schip op naar het hoofdplaatsje van Moena, Raha. Zouden we hier geholpen worden? Zouden ze werkelijk onze menschen nu eens goed verbinden? De Jap had het ons beloofd. We zouden met alle patiënten, die gewond waren naar een ziekenhuis gebracht worden. Eindelijk!! Doch,.....

De niet-gewonden werden naar een kamp gebracht en moesten daar wachten, totdat er een boot beschikbaar was om hen verder te vervoeren.

Aan de pier stonden twee vrachtauto's klaar om de gewonden te vervoeren. Toen de laatste patiënt er op geheschen was, ging het hospitaalwaarts. Wat zou ons daar te wachten staan? We waren allen doodmoe en wilden alleen maar slapen. Aan eten en drinken werd niet meer gedacht. Als we maar slapen konden.....

De gewonden werden binnengebracht en moesten vóór de operatiekamer neergelegd worden. De inheemsche dokter was nog bezig en kon ons niet direct helpen. Het zag er naar uit, dat onze menschen nu eindelijk eens een goede behandeling zouden krijgen. Want wat

Hoe de Jappen onze krijgsgevangenen vervoerden!

hadden wij tot nu toe kunnen doen. Een enkel lapje om de wond binden om te voorkomen, dat er nog meer vuil in zou komen.

Na ongeveer een uur gewacht te hebben kwam de „dokter” te voorschijn. Hij gaf ons te kennen, dat er totaal geen verband en medicijnen waren en dat we zeker geen gebruik konden maken van de operatiezaal. Dit was te veel van ons gevegd. Onze dokter was zoo geladen, dat hij op een gegeven oogenblik dien vent een groote mond gaf met gevolg, dat de Japanner daar zoo erg van schrok, dat hij direct bevelen gaf het een en ander te halen. Veel was het echter niet. Wat zelf en een enkel verbandje werd ons ter beschikking gesteld. Toen we merkten, dat een tweede groote mond eerder na-deelig zou zijn, hebben we de gewonden maar zoo goed en zoo kwaad als het ging geholpen.

Dit alles gebeurde op een open galerij; de jongens lagen met hun uitgeputte lichamen op de ijskoude steenen en vroegen om water om hun dorst te kunnen lesschen, doch men zei, dat er niets was. Ze wilden ons heusch wel helpen en het speet hen ontzettend, maar ze konden er verder ook niets aan doen. Een ziekenhuis en dan geen water?? Geloof U dat? Neen, wij geloofden het ook niet en dit bleek dan ook wel juist te zijn, want toen wij het nog eens aan een van onze bewakers vroegen, kregen we wat gekookt water los. Zoo waren de Jappen! De een hielp, de ander weigerde. Doch we hadden meestal te doen met degenen, die practisch altijd weigerden.

(Wordt vervolgd.)

Brief uit de West

Het probleem der voorlichting

Willemstad, 6 Augustus.

Onder de problemen, welke Curaçao op het oogenblik bezig houden, neemt de voorlichting een zeer belangrijke plaats in. Weliswaar maakt deze kwestie geen deel uit van de dagelijkse gesprekken — men hoort er integendeel weinig over spreken — doch de afgelopen maanden hebben ten overvloede bewezen, dat de leemte, welke in dit opzicht bestaat, oorzaak van tal van misverstanden is geweest. Vooropgesteld zij, dat de verwarring, welke zoowel in Nederland als in Curaçao over het optreden der commissies bestond, ten deele ook te wijten was aan de plotselinge staking van Aneta, veroorzaakt door de weigering van de Staten van Curaçao om de post voor de rest van 1946 op de aanvullende begroo-ting te plaatsen, ofschoon deze post voor 1947 al goedgekeurd was. In plaats van langs de gebruikelijke nieuwskanalen, zochten de berichten dientengevolge veelal hun weg langs minder gebruikelijke, en daardoor minder betrouwbare, wegen. Zoo kon het gebeuren, dat het Arubaan-sche statenlid, Henny Eman, op eigen houtje telegrammen naar Aneta of andere instanties in Nederland verzond om zijn anti- of sympathie te betuigen met gebeurtenissen, uitspraken of handelingen, waarvan hij de juistheid door de gebrekkige nieuwsvoorziening niet kon vaststellen. Niet alleen de heer Eman, doch ook anderen hebben zich tot overhaaste stappen laten verleiden. Een van de redenen bijvoorbeeld, waarom de z.g. tweede commissie — die van dr. De la Try Ellis — naar Nederland reisde was, dat door de haperende nieuwsvoorziening

De Curaçaoese Statencommissie bij haar terugkeer op het vliegveld Hato bij Willemstad.

op Curaçao een soort alarmtoestand was ontstaan. De Beurs- en Nieuwsberichten plaatste namelijk een artikel van Het Pa-rool, waarin het beleid van den gouverneur, dr. P. A. Kasteel werd aangevallen. oogenschijnlijk geschreven op grond van informaties van de Curaçaoese commissie. Bij zijn terugkomst op Curaçao ont-kende dr. Da Gosta Gomez — de zegs-man van de commissie — echter zich ooit in dien geest te hebben uitgelaten. Evenmin kon hij verklaren hoe de Volkskrant er toe gekomen was te publiceeren, dat tusschen hem en dr. De la Try Ellis overeenstemming zou bestaan.

Aan de hand van deze feiten kunnen we derhalve zeggen, dat de nieuwsuit-wisseling tusschen Nederland en West-Indië vele gebreken vertoont, het uit-muntende werk van mr. Elias en eenige anderen daargelaten. Aan de nieuwsisola-tie van deze gebiedsdeelen voor en tij-dens den oorlog is nog steeds geen einde gekomen. De regeeringsvoorlichtings-dienst, of welke instantie zich met deze aangelegenheid bezig houdt, schijnt zich tot op heden aan West-Indië weinig ge-legen te laten liggen. Wel ontvangen de couranten nu en dan gestencilde stuk-ken, maar die zijn steeds van een dus-danigen ouderdom, dat zij zelfs op Cu-raçao — dat heusch niet kieskeurig is — geen belangstelling meer vinden. Ook min of meer „zakelijke” gegevens, als de antecedenten van nieuwe ministers en andere belangrijke figuren regeerings-verklaringen, troonreden, blijken de Ne-derlandsche grens niet te kunnen pas-seeren. Althans niet in onze richting. Over de voorziening van foto's of matrij-zen (welke hier te verkiezen zijn, gezien de beperkte clichéergelegenheid) spreken we niet eens. Op tallooze brieven van de couranten is nimmer bericht ontvan-gen.

We laten den moed echter niet zakken. Er lijkt eenige verbetering op komst te zijn: deze week zal in Willemstad een tentoonstelling — de eerste — geopend worden, welke aan het verzet van Neder-land gedurende den oorlog gewijd is, en 11 Augustus hoopt de heer G. Bos, chef van de afdeling Cultureele Zaken van Nederland's Volksherstel, hier per vlieg-tuig te arriveeren met de film „Samen

op weg” van Otto van Neyenhoff. Tevens stelt hij zich voor een aantal lezingen te houden over zijn ervaringen als predikant in de strafgevangenis te Scheve-ningen. Na de „trek”, welke is opgewekt door het bezoek van prof. Heringa, zal de honger naar kennis omtrent Nederland's lijdensweg in den oorlog door het bezoek van den heer Bos zeker voor een groot deel gestild worden. Een woord van lof dient ook gericht te worden tot de Ne-derlandsche radio, welke sinds eenigen tijd speciale PCJ-uitzendingen voor West-Indië organiseert. Ontvangst zoowel als programma's zijn uitstekend!

Er zijn dus in de voorlichting van Ne-derland aan Curaçao ook wel eenige lichtpunten aan te wijzen. Gaarne zouden wij daartoe ook het bezoek van Mary Pos en Albert Helman gerekend hebben. Wat mej. Pos betreft, gelooven wij echter, dat gezellige lezingen over het (lees; haar) verzet of over leven en werken van Franklin Delano Roosevelt thans niet aan de orde zijn, ook al worden ze sma-kelijk en met veel routine voorgedragen. Wat den heer Helman tenslotte aangaat; zijn lezingen zijn buitengewoon belang-wekkend en vinden hier een groot en aandachtig gehoor. Te betreuren valt echter, dat hij zich niet bij zijn leest gehouden heeft en thans in de Neder-landsche pers „Roode reisboeken” publi-ceert, welke veeleer op den naam „bont” aanspraak kunnen maken.

F. v. R.

fa. Leefson & van Wieringen

Directie Joh. van Wieringen, Makelaar

ONDERNEMING VAN

V **PUBLIEKE**
VERKOOPINGEN

WETERINGSCHANS 28 A

TELEFOON No. 33550

AMSTERDAM

ZEKERHEIDSTELLING!

DELASTINGEN

ACCOUNTANTSKANTOOR
BERT G. VAN HAARLEM
ACCOUNTANT en BELASTINGCONSULENT

DEN HAAG | ROTTERDAM-C
35 Surinamestraat 35 4a Kon. Emmaplein 4a
Telef. 114253 en 114254 | Telefoon 21530

VEILINGBEDRIJF „ODEON”

Singel 460 Amsterdam, telefoon 48590

Chr. J. Bolle, Veilingmeester-Taxateur

*

Het adres te Amsterdam voor betere

Inboedelverkoopingen

Regelmatig veilingen
Inbrengen van goederen dagelijks
Taxatiën op ieder gebied

1 September a.s.

OPENING INDISCH CAFÉ RESTAURANT „BAROE”

JAN LUYCKENSTRAAT 62, TEL. 95354, AMSTERDAM (Z)

*Origineele Indische Rijsttafel,
Nasi Goreng, Bami en Loempia*

INDISCHE

Bereiding
Bediening
Directie

Wij verzorgen Uw speciale tafels voor

- PARTIJEN
- JUBILEA
- BRUILOFTEN

W. J. Innemee & Zonen n.v.

Begravenis
Transport
Crematie

Den Haag Denneweg 71-73 Telefoon 115940

Haarlem, Kinderhuisvest 29-33, Telefoon 10441

HUWELIJKS
CADEAUX
bij
KOCH

Den Haag
Hoogstr.

Rotterdam
Jongkindstr.

VEILINGZALEN „t CENTRUM”

Koninginnegracht 5, 's-Gravenhage, Tel. 114436, b.g.g. 773964

A. F. M. DEN EXTER, Beëd. Makelaar

Veilingen en taxatiën op elk gebied

*Dagelijks gelegenheid
tot inbrengen van goederen*

BILLITON-BEDRIJVEN

N.V. Hollandsche Metallurgische Bedrijven

Hoofdkantoor: LYCEUMPLEIN 19, TEL. 18 34 40
'S-GRAVENHAGE

Fabriek: WESTERVOORTSCHE DIJK 67 d, TEL. 1540
ARNHEM

Producente van:

TIN

Billiton Tin gear. 99,9% Sn.
Tulp tin gear. 99,85% Sn.
Lam en Vlag Tin gear. 99,5, 99 en 98% Sn.

Maagdelijk Bloklood

Merk „Tulp” (min. 99,9% Pb)

Legeeringen

Tinsoldeer in blokken en staven
Witmetaal
Drukkerij metaal
Hardlood.
Bronselegeringen

Diversen

Calciumarsenaat
Wolframverbindingen
Vanadiumverbindingen
Bismuth